

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเรื่องสำคัญเพราะทรัพยากรที่มีคุณค่ามากคือมนุษย์ ประเทศที่มีการศึกษาสูงย่อมจะพัฒนาประเทศได้เร็วกว่าประเทศด้อยพัฒนา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการให้การศึกษาเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่หลายประเทศเลือกปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนของประเทศมีการศึกษาสูงขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ดังนั้นรัฐบาลจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการการศึกษา เพราะการศึกษานั้นเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และเป็นที่เชื่อกันว่า หากได้รับการศึกษาสูง ๆ จะช่วยยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของคนให้สูงขึ้น เป็นบันไดก้าวไปสู่ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี เงินเดือนสูง ๆ ด้วยเหตุนี้ความต้องการที่จะรับบริการทางการศึกษาของประชาชนก็ทวีขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อการศึกษามีระดับที่สูงขึ้นเท่าใด ค่าใช้จ่ายก็จะเพิ่มตาม ดังนั้น รัฐบาลจึงได้เข้ามาช่วยโดยการมีนโยบายเพื่อสนับสนุนการศึกษาของประชาชนไทย โดยการจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน ดังพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานเกี่ยวกับการศึกษาว่า (กระทรวงศึกษาธิการ.2542 : 17) “...การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติเอาไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” การที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นนั้น จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการศึกษาต่อ ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ ค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายกับการศึกษาโดยตรง ค่าเสียโอกาสและค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็นอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 43) สำหรับค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าพาหนะ ฯลฯ หากนักเรียนนักศึกษาที่มีความประสงค์ที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่ครอบครัวมีฐานะยากจนหรือขาดแคลนทุนทรัพย์หรือปัจจัยที่เอื้อให้มีโอกาสในการที่จะเข้าศึกษาต่อแล้ว ก็เป็นสิ่งที่ยากยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้กระบวนการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนานั้นไม่สามารถที่จะบรรลุผลได้ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นนโยบายของรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ จำเป็นต้องมีแนวทางไปในทำนองเดียวกัน โดยคำนึงว่าการศึกษาคือสิ่งที่รัฐจำเป็นต้องจัดขึ้นเพื่อสนองต่อความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งนี้เพื่อเป็นการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 เห็นชอบในหลักการ โครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาบนพื้นฐานของหลักการที่ว่า “เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยสำหรับศึกษาต่อตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทั้งสายสามัญและสายอาชีวะ) จนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ โดยที่รัฐบาลพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถการแข่งขันของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาอารยะประเทศเพื่อเป็นการสนองตอบกับความจำเป็นดังกล่าว จึงควรส่งเสริมให้ผู้อยู่ในวัยศึกษาได้รับการศึกษาสูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทัดเทียมกันกับผู้ที่มีฐานะดี

จังหวัดมหาสารคามเป็นเมืองแห่งการศึกษา มีสถาบันการศึกษามากมาย ซึ่งแต่ละสถาบันการศึกษาได้รับการจัดสรรเงินกองทุนกู้ยืมไปตามสัดส่วนที่รัฐบาลได้จัดให้ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามก็เป็นหนึ่งในจำนวนนั้น ทั้งนี้คณะผู้จัดทำก็ได้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนกู้ยืมของนักศึกษา คณะการบัญชีและการจัดการ จากการดำเนินงานพบว่ายังไม่มีการศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษาอย่างชัดเจนทางคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะไปใช้ในการพิจารณาเกี่ยวกับการปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนเป็นข้อเสนอแนะในการใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคำเนิงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของจังหวัดและส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เงินกู้ยืมของนักศึกษาที่ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษาที่ใช้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้จ่ายเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีเพศต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบการใช้จ่ายเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่เรียนคณะต่างกัน
5. เพื่อเปรียบเทียบการใช้จ่ายเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้รับจำนวนเงินกู้ยืมต่อเดือนต่างกัน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินแตกต่างกัน
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่เรียนคณะต่างกันมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินต่างกัน
3. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่ได้จำนวนเงินกู้ยืมต่างกันมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาการใช้จ่ายเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งมีการดำเนินงานและศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษานักศึกษาที่จ่ายเงินเป็นค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา การใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขอบเขต ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่ได้รับการกู้ยืมเงินทุนเพื่อการศึกษา
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาที่ได้รับการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามระบบปกติ ปีการศึกษา 2549 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณกรณีที่ประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 65)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

3.1.1 เพศ

3.1.2 คณะที่ศึกษา

3.1.3 จำนวนเงินที่ได้รับต่อเดือน

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง กองทุนที่รัฐบาลได้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้นักศึกษานักศึกษาได้กู้ยืมเป็นค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์มีโอกาสได้กู้ยืม เพื่อใช้ในการศึกษาอย่างทัดเทียมกันกับผู้ที่มิฐานะดี
2. กยศ. หมายถึง ชื่อย่อที่ใช้เรียกแทนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3. ผู้กู้เงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี

4. ค่าใช้จ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่นักศึกษาผู้กู้เงินจากกองทุนฯ นำไปใช้จ่าย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. เกี่ยวกับการศึกษา เช่น อุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการศึกษา ค่าเรียนพิเศษ 2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าเช่าหอพัก ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล 3. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าซื้อบัตรเติมเงิน โทรศัพท์ เครื่องประดับ ใช้ในการท่องเที่ยว ฯลฯ

5. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน หมายถึง การใช้จ่ายเงินผู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในระหว่างการเรียนหนังสือ และการดำรงชีวิตประจำวัน

6. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 4 ปี) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ปีการศึกษา 2548 ทั้งรายเก่าและรายใหม่

7. เพศ หมายถึง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

8. คณะ หมายถึง คณะวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีการศึกษา 2549 แบ่งเป็น 5 คณะ ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร

9. จำนวนเงินที่ได้รับ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (จำนวนเงินที่ได้รับต่อเดือน)

10. ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ทักษะด้านต่างๆ ที่นักศึกษาเกิดความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่านำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลหรือไม่

2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปแก้ไขปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับ เป็นแนวทางในการวางแผนเข้านโยบายของภาครัฐบาล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น การกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอกู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันมิให้ประเทศชาติต้องสูญเสียเงินไปโดยเปล่าประโยชน์ และนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล

3. เพื่อทางมหาวิทยาลัยจะได้จัดสรรเงินกองทุนในปีถัดไปให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา